

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

PREU DE SUSCRIPCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 15.

LO CÓLERA CÒMICH.

DR. ROMERO ROBLEDÓ
ORDENO
SOLAMENTE SE PERMITE
LA INOCULACION A LOS
SOLTEROS Y VIUDOS
sin hijos
SE PROHIBE
LOS CASADOS

—Escolti: ¿qué son de Valencia aquests cigarros?
—Si senyor,
—¿Ja están vacunats?

—¡Mira qu' es pega ser casat! Tè, are en Romero Robledo surt ab que
'ls casats no 'ns podem vacuná 'l cólera.

ALONSO GARCÍA Ó IL RINNEGATO.

ÒPERA DEL MESTRE GIRÓ.

Per escriure aquest article 'm trech lo sombrero, en honor de un mestre català, que ó molt m' enganyo, ó arribarà a ser una especie de Dr. Ferrán dels músichs.

A pesar de que ni 'l títol de l' obra m' agradava, ni l' argument, al llegir-lo en los periódichs lo dia mateix del estreno, 'm vá fer felís, confesso la mèva debilitat, vaig anar al Liceo ben disposat, al veure que al pobre Sr. Giró lo havian fet guar de aquella manera.

¿Qué componen tots los treballs de Hércules comparats ab los de un compositor principiant que després d' estudiar molt escriu una òpera? Ab la partitura sota del bras comensa a seguir teatros, y allà ahont lo reben millor, li donan esperansas que no 's realisan may... Aixís passen las senmanas, los mesos y fins los anys, ¡y dítxos encare si al últim troba un empresari que cedint a influencias, tal vegada a recompensas pecuniarias, accepta l' obra!

¿Dítxos he dit? Donchs llavors comensan las dificultats: llavors vé la brega cruel y desesperada de totas las horas, de tots los instantis ab lo mateix empresari, ab lo mestre, ab lo director d' escena, ab tots y cada un dels artistes que han de interpretar l' òpera nova, ab l' orquesta, ab los coros, ab l' avisador y crech que fins ab los *conserjes*. A cada pas se dona una ensopegada, cada ensopegada costa una cayguda, y are caich, are m' aixeco, arriba 'l gran dia, si es que arriba, y llavors l' autor novell masegat, cansat, marejat, nerviós, suant sanch y aygua, malehint tal vegada l' hora dolenta en que vá passarli pèl cap posarse a compondre un' òpera ha de compareixe davant de la fiera qu' es lo públich, que lo mateix pot estar de filis, que irritat, y per un capritxo, reventar al pobre autor de una xiulada, digne cop final de aquesta llarga y dolorosa carrera de baquetas...

Alguna cosa, sino moltíssim de lo que dihém déu haverli passat al Sr. Giró. L' obra vá ser anunciada y treta del cartell un sens fi de vegadas... Lo dia mateix del estreno ni siquiera vá anunciarse en los diaris... y al últim vá posarse... es a dir, posarse no, vá com qui diu llensarse, l' últim dia de la temporada, mitj de amagat, confiantse las parts a artistas de segona, tercera y hasta quarta fila y per postres mal vestida y pitjor decorada.

No faltava sino que en lo moment de alsarse 'l teló s' hagués presentat lo governador de la provincia, ja que de un Rinnegato 's tractava, a cobrar la multa que segons lo bando del Sr. Solesio han de pagar los que renegan.

Afortunadament l' autoritat y la *Pla-Union* devian descuidarse'n.

Alonso Garcia, que lo mateix podria dirse *Alonso Martinez*, es un mano que no recordantse de qu' está casat ab una tal Beatriz de Castro, torna a casarse ab una xicota que, la veritat, es molt més caya que la seva dona. Aquesta xicota 's diu Agnés de Mendoza y es filla de Toledo.

Vels'hi aquí que mentres son a la Catedral a fer la ceremonia del casament, arriba la propia, s' entera de lo que passa, y al sortir lo corteig nupcial, mou una serracina de cent mil diables. L' Agnés, que ja no estimava poch ni molt a Alonso y que al contrari, estava enamorada del tenor, cau en basca y mentres lo seu germá Teodoro s' estira 'ls cabells, la concurrencia a la boda s' horripila, cau lo teló.

Al segon acte l' Agnés está trista al jardí de casa seva y 'l tenor acut a consolarla: després hi compareix l' Alonso y té una escena molt forta ab lo seu cunyat, fins que al últim, per venjarse, entra de nit a la casa ab uns quants homes de confiança, roba a l' Agnés, mata a n' en Teodoro, y mentres tothom s' ajénolla a pregar pèl difunt, s' acaba 'l segon acte.

Al acte ters som a Granada. L' Alonso Garcia s' ha fet moro y viu a la ciutat ab l' Agnés y ajudant als moros contra 'ls cristians que 'ls tenen sitiats y que de tant en tant reben una somanta, de lo qual los granadins n' están tant contents, que pregan a Alá, y tot son canturias y balladas. Lo tenor ha lograt ficarse a Granada com missatjer dels cristians y la Beatriz ha conseguit entrarhi també vestida de mora, y per cert que sent unas paraulas del seu home y ja 'n té prou per enviarho a dir al cristians, revelantlos aixís la manera de penetrar y ferse amos de la ciutat. La tal Beatriz no s' entén de rahons y vol que li tornin l' home. Un detall, allà a Granada l' Alonso Garcia s' hi fastidia, porque l' Agnés continua fentli mala cara.

Acte quart: jardí de casa l' Alonso Garcia. L' Agnés vol fugir ab lo tenor, mentres la Beatriz no vol més que quedarse ab l' home. Treball inútil; quan van a fugir passa una ronda y s' han de amagar. Surt lo Renegat y torna a importunar a la pobra Agnés dihentli que l' idolatra, y que en quan a la Beatriz no la té en res; no l' estima y no la pot veure ni en pintura. La Beatriz se posa feta una fiera y consent ab que 'l tenor mati al seu home (fins llavors li havia fet donar paraula de que no li faria mal). Van a crubar las espa-

sas: se senten al lluny rumors de brega entre moros y cristians: un tal Espadilla que fins alashoras havia ajudat a Alonso Garcia, a lo millor del desafió li pren l' arma y se 'n vá al camp cristiá ab lo tenor; y 'l *Renegat*, veyentse entre la seva dona y 'l riu, 's tira de cap al riu, y al poch rato, entran los cristians triunfants a la ciutat.

Ab aquesta petita ressenya crech que 's formaran carrech de que l' argument no pot ser més carrincló.

Donchs vejín, fins ab un llibre aixís, que a més de dolent está mal desenvolupat, y es molt pobre de situacions verdaderament dramáticas; fins ab un llibre aixís en lo qual los actes segon y tercer acaban en punta, 'l mestre Giró ha fet una gran cosa.

Lo preludi es una admirable página musical, de sabor espanyol y detalls wagnerians. (Lo públich s' entusiasma y lo fa repetir. ¡Bon principi!)

Comensa l' òpera ab un brindis a coro, acompanyat de un elegant *pizzicato* y rematat ab una alhada. Vénen després un' ária del tenor molt ben instrumentada; un duo de baritono y baix ab bonichs dibuixos de orquesta y un coro de festa ab originals efectes de trompa, que 's converteix en una pomposa marxa nupcial.

Quan los nuvis son a la iglesia se sent una especie de cant plá ab acompanyament d' orga, que per cert, senyors propietaris del Liceo, es una orga de gats, que se 'n haurían de donar vergonya.

Compareix la Beatriz (la dona propia) que canta una gran ária terminada ab un fogós *allegro*; y acaba l' acte ab un ruidós concertant. Alguna frasse de la Beatriz, vá semblarme que tenia poch rellèu. ¿Es culpa de la música ó de la Sra. Mantilla? De totas maneres l' éxit de la obra estava assegurat y l' autor vá ser cridat al final duas ó tres vegadas.

Al principi del acte segon despunta un duo encantador de tenor y tiple (Manuel y Agnés). Es un tros altamente poétich acompanyat de un celeste de violins. L' autor es cridat a las taulas.

Segueix després una escena y un quarteto ab bonichs detalls orquestrals, que preparan una de las pessas més arrebatadoras de l' òpera: tal es lo duo de baritono y baix, expressiu, enérgich, plé tot ell de sentiment dramátich. Lo públich en massa vá aplaudir y l' autor tingué de presentarse tres ó quatre vegadas a la escena.

Aquesta pessa sola bastava per salvar l' acte, pero al Sr. Giró no l' hi dol música, y al ferse fosch, nos regala un nocturno de orquesta sola, que segons un crítich molt entés de aquesta ciutat té combinacions dignas de Mendelssohn, y que segons nosaltres pot formar *pendant* ab la famosa *alhada del Lohengrin* de Wagner. Segueix un coro de bandolers a la sordina de molt efecte: nocturno y coro son molt aplaudits, y l' acte termina ab la mort del baix acompanyada de una pregaria que tal vegada no vá fer tot l' efecte que devia, per deficiencias de interpretació. L' autor vá ser cridat dos ó tres vegadas més.

L' acte tercer té molt color. Comensa ab un coro de moros sumament característich: sona la véu del *muez-zin* que crida als fiels al temple y quan aquests son dintre, se senten sas oracions, pero ab una música tant impregnada de sabor oriental, tant original y típica, que aquí 'l públich vá rompre novament las trabas del entusiasme y vá desbordarse, demanant ab insistencia la repetició de aquesta admirable pessa.

La romansa del baritono que vé després cantada ab gran sentiment per en Roviratto (qu' entre paréntesis siguié l' únich intérprete digne de l' obra) vá produhir una nova explosió de aplausos.

Lo duo que segueix de baritono y tiple (Agnés) intercalat ab los cants que surten de la mesquita es també una pessa hermosíssima.

Segueix algun altre escena menos important y l' acte s' acaba ab un gran ball, plé de motius elegants. La Sra. Ortega vá portarse molt bè. Al autor van cridar-lo després de las oracions morescas, després de la romansa de baritono y al final de l' acte.

En lo primer quadro del acte quart, descolla un duo de Manuel y Agnés, ella desde dintre, qu' es molt sentit; y en lo segon quadro un quarteto de tenor, baritono y dos tiples que promogué també un alborot d' entusiasme y tingué de repetir-se.

Las escenas finals, no son en nostre concepte tant felissas, encare que potser ne tingué la culpa l' interpretació.

Al caure 'l teló per darrera vegada, 'l Sr. Giró hagué de presentarse un sens fi de vegadas a rebre 'ls aplausos de la concurrencia. La ovació que van tributarli era merescuda y justa. Pocas obras s' haurán posat en pitjors condicions, obtenint un éxit tant brillant. Hi contribuí en gran part també 'l mestre Mancinelli que aquell dia estava desconegut: l' orquesta y 'ls coros ¡fins los coros! molt bè.

¡Mil enhorabonas, Sr. Giró! No tinch lo gust de coneixe'l personalment; pero no hi fá res... Vaig veure'l sortir a las taulas mitj enconjit y tremolós d' emoció y se'm vá fer simpátich desseguida, perqu' es pare de una filla hermosíssima. ¡Y encare, las altres que pot tenir! L' òpera *Il Renegatto*, ja veurá com fará fo-

rolla. L' hi criticarán y será just, algunas inexperiencias, l' extensió desmesurada de algunas pessas, la poca importancia del final dels actes segon y tercer, lo desballestat del argument... tot lo que vulga... Pero ningú podrá negarli que 'l que ha escrit aquesta obra es un músich de debó, un armonista de primera forsa, que ab la orquesta teixeix y broda, que no sols fabrica solit sino que sab hermosejar lo que fabrica.

¡Si sapigués ab quin gust vaig aplaudirlo! Perque ab tot y qu' en l' istil de la música generalment no hi ha decisió, fluctuant entre l' escola alemana y la francesa, no obstant a cada punt s' hi descubreix talent, estudi, inspiració y desembrás.

Molt hauria d' enganyarme; pero 'm sembla que no vaig aplaudir tant sols l' òpera de un principiant, sino també l' aparició de una verdadera personalitat musical.

¡Ah, me 'n descuydava! Per si aquí—lo que no espero— no se l' hi fés justicia, que 'l dia del estreno se 'n hi vá fer; pero per si no n' hi fés, tórnisse'n a Paris y cambihís la ortografia del apellido: en lloch de Giró, pósis *Gireau*... y tiri al dret qu' en Meyerbeer y en Wagner ja son morts y en Verdi y en Gounod se fan vells.

J. R. R.

NOCTURNO.

Si dich qu' aquella nit feya fredat, 'm quedaré molt curt y 'ls que la varen presenciar en lo mateix lloch que 'ls descriuré, ó en algún altre per l' istil, trobarán que 'l calificatiu resulta molt esmarrit y que de molts pams no s' acosta a l' original.

De manera, donchs, que convenim en que aquella nit feya més que fredat, molt més.

Dihent qu' era d' hivern ja 's diu que feya fret; sí, feya un fret que aplicava tot lo rigor de la llei. Lo front se contreya; lo nas, despreciant lo color natural, se tenyia de morat, efecte dels *cops* que seguidament rebia del fret; las dents petavan ab tanta forsa y rapidés que si la llengua s' hagués atrevit a posarse entremitj, la trinxia com carn de pilota; las mans prou feyna tenian en amagarse en lo més fondo de las butxacas; las cammas tremolant continuament; las plantas dels péus no sabian si tocavan a terra ó si caminavan per l' aire, y, en una paraula, tot lo cos era víctima de tals emocions produhidas pèl fret més riguros, que al pobre que no havia menjat calent, li agafavan unas esgarrifansas que s' anava empassant sense que se 'n adonés.

Aixó per una part. Després plovia; pero ¡quin ploure! semblava la segona edició del Diluvi (universal, s' entén).

L' aygua corria pèls carrers com esfrahida d' aquella maror y aixís que trobava un forat s' hi ficava precipitadament, pero era tanta la que s' hi havia amagat, qu' en molts llocs ja no n' hi cabia.

A las déu s' havia posat a ploure y quan tocava las dugas lo campanar (es a dir, lo campanar no: si decás lo rellotje del campanar) de Santa Maria, encare seguia plovent com si tal cosa, sense ganas de deixarse'n, per lo que 's veyia, porque lo cel continuava negre, completament tapat; l' aygua feya bambollas al arribar a terra, que semblava que ploguessen bolets, y 'l llevant bufava a préu fet, pero ab tanta fúria que si teniau vent en popa los péus no 'us tocavan a terra.

Anem a lo que 'ns importa.

Era un carrer bastant estret (are no 'm recorda'l nom, pero, vaja, no li vé d' aquí) era tant estret, deya, que quan hi passava un carro, la gent s' havia de ficar en las escassas y rónegas escaletas qu' en aquellas dugas rengleras de casas hi havian, si es que no volian que 'ls botons de las rodas (las rodas dels carros) 'ls deixessen més plans qu' una hostia, encastats a la paret.

Lo carrer feya una giragonsa bastant pronunciada, de modo que de l' un cap no 's veyia l' altre y com que no més hi havia un fanal a cada extrém, resulta que la mitat del carrer estava a las foscas.

L' aygua que queya un xich a l' esviaixada, *llepara* las fatxadadas (millor se 'n podria dir las *fatacas* per la *fila* que feyan) d' una bandada de casas que, pobretas, 'ls hi regalava (l' aygua) cara avall, com si suhessen d' engunia ó de por.

Lo sereno s' havia fos, sens' dupte avergonyit del mal paper que jugava mentres plovia, ja que 'l seu nom era un contra sentit durant aquellas horas.

Hi ha qui assegura que s' estava dormint dintre d' una escaleta; pero nosaltres que, modestia apart, no som ni una mica malpensats, deixém dir a n' aquestas malas llenguas y no posém cap reparo en creure que s' havia ferit del amor propi.

«Sab més un boig a casa seva, qu' un sabi a casa dels altres» diu lo ditxo; aixís es que, com que son contadas las vegadas qu' hem passat per tal carrer (al menos jo) y que per lo tant coneixém molt poch lo terrenno, ab gran pausa y prudencia lo recorrerem, que, ó molt m' equivoco, ó no ho sé, pero 'm sembla que alguna cosa hi deu passar... Per are no 's véu res... Casas altas a cada costat que a l' altura del quart pis, ó potser menos, sembla que 's donguin las mans ó s'

ajuntin formant una arcada; balcons, balconets y finestras tots enterament tancats; silenci..... soletat.... res més.....

Aixó anavam dibent tot entranthi... ¡Ay! quin susto. Un bulto s' estava á aixupluch sota la llossana d' un balcó. Era un home.

¿Qué hi feya allí tant á deshora y plantificat com si fos de pedra? Perque á mi 'm sembla que per gust no 's toma la pluja d' aquella manera; oh, ¡y una pluja com aquellal....

Lo fret se coneixia que l' apretava, perque 'l pobre, de tant en tant deixava anar unas tandas de castanyolas fent petar la dentadura, que si d' aquella feta l' hi va quedar á la boca cap pessa sencera, ja pot ben dir que va ser un voler de Déu. ¡Cóm despreciava 'ls elements aquell infelís!... ¡Ni capa portava!... Un tapabocas que quasi no bastava per embolicarli 'l coll, l' americana tota cordada, un barret que al menos l' hi pesava cinch lliuras de resultas de l' aygua que se li havia estacionat en las alas, los pantalons arrebossats bastant enlaire per no posarse garrons, y... res més. ¡Qui sab las horas que s' estava allí matanthe cigarrets!

—Si no m' estimas es un altra cosa. Al menos m' ho haguessis dit més aviat y m' hauria estolviat lo posarme en remull tota la nit.

—Tú 'm matarás ab aquestos duptes que 't rosegan. —Veurás, á mi no 'm rosega res ningú. ¡Tú sí que de tant rosegarme la paciència quasi no me n' has deixat! ¿Cóm es que no has baixat fins are?

—Jo 't diré, es que fins are no m' hi despertat. —¡M' agrada la franquesa! Con que mentres jo aquí espera que t' aguarda, tú fenthi petar un son com si res ¿no es aixó? ¡que 'n tens de latxa, noyal!

—Mira, 't somiava á tú. 'T veyá tant guapo, tant airós! 'T deya mil amoretas y tú...

—Jo m' estava parant l' aygua del cel y tú... —¡Ay! sí; jo era felís. Tant sols de somiar-te...

—¡Vols callar! Dítxós somiar; ¡semblas la somia truytas!

—¡Ay, que soch desgraciada! Tú no m' estimas. —Mira, aixó no m' ho tornis á dir perque hi haurán desgracias. ¡Que jo no t' estimo! Si no fós que donan l' aygua per cap diner, de tanta que 'n cau, y que tot jo semblo una esponja, are 't cantaria las quaranta y veurías l' inmens qu' es lo meu amor, tant per la llargaria com per l' amplaria.... deixam pujar y veurás com t' estimo, com t' idolatro....

—¡Eduardo, tú 'm vols perdre!

—Ja 't trobarem á casa la Ciutat, si decás.

—Sí, ja pots fer bromas.

—Bè, ¿que pujo ó no?

—¡May!

—¡Qu' ho fas fort! ¡Vaja, dona, no sigas tant ariscal!

—¡Miserable! ¿qué 't proposas?

—Noya 't tornas molt dramática. ¿Pujo?

Un cop sech del balcó que 's vá tancar, va ser la resposta.

—¡Catarina! ¡Catarina!

—Sí, Catarina m' has dit...

—¿Es á dir que 'm deixas al mitj del carrer, plovent á raig fet, després que fá més d'un mes que 'm fas perdre las nits?

Sino que fa molt fret y m' encostiparia, aquí mateix me treya la faixa y 'm penjava als ferros del teu balcó perque vejessis fins ahont arriba la mèva passió y que un cop desesperat, soch més terrible que 'l primer.

Però, gracias á Déu, després de reflexionar un rato, 's vá saber contenir y pendre la valerosa resolució d' anarse'n á dormir.

Quan arribá á casa seva ja no plovia y s' anava serenant.

D' en mitj d' un clar que deixaren los núvols, que 's anavan desient, aparegué la lluna, ab la cara llaganyosa com si s' aixequés de dormir.

Com que tota la nit havia estat amagada ¡está clar! s' havia aprofitat.

JUST ALEIX. (Bonifaci Malcarat.)

¡CALAVERAS!

Som á la Rambla; olore'm las flors, que may mortifican, mentres alegres repican las campanas de Betlém. Recreyemnos donchs aixis contemplant á las floristas, que ab las flors se fan artistas d' aqueix petit paradís. Richs bouquets, bonicas flors, perfums que 'ls sentits encisan, cants que 'ls aucells divinis boy parlant de 'ls seus amors; tot es allí, y se recull per nostra ditxa no escassa; ¡llástima qu' ix de la plassa tuf de bacallá en remull!

Allí va lo bó y milló que en Barcelona 's regira, perque la Rambla es la fira de las pollas de mistó. Per allí va un que fa l' os,

per aquí vé una modista.

Veyám; ¿qui es que 's contrista?

¿Eh? ¿qué diu aquest gomós?

Escoltéu: ¡que va content!

¿y 'l que va ab ell? ¡no dich res!

tant alegres y fa un mes

¡que no haurán menjat calent!

—¿Vols dir Cárlos?

—Créhuo Enrich,

juro que la tinch *xiñada*.

—¡No ho crech!

—Está enamorada;

t' ho dich perque m' ets amich.

—Pero... ¿y ell?

—L' hi desbancat,

y crech que ja haurán renyit;

per fi ha comprés qu' es petit

per posarse al meu costat.

—¡Donchs noy te tornas terrible!

—Ja sabs tú que aixó m' agrada;

després, aquella casada...

¡Cá! ¡Si estich irresistible!

¿Y tú com vas de 'l amor?

—Jo com sempre; ara la Lola

diu que no vol estar sola.

—¿Y per qué?

—Perque t' por.

—Cómprali un gos:

—Jo pogués;

gasta tant que no 's pot creure,

¡es clá! ¡l' hi vareig fer veure

que jo era fill d' un marqués!

—¿Y qué vol?

—Ab ánsias promptes

y ab un sentit que contrista,

m' escriu qu' ara la modista

vol cobrarli tots los comptes.

—¡Y déixala!

—Ja está deixada.

—Alsa noy, quin cap més vert.

—¡Oh! y després 'n' estich ben cert!

tinch una viuda engrescada.

—¡Es clar! ¡si vestim tant bè!

—Sí, però s' acaba 'l lastre.

—Mira jo may pago al sastre.

—Jo may pago al sabatè.

La Lola 'm posa ab apuro

y ab franquesa, no puch ferho;

fa temps que 'l meu monedero

no sab qu' es traiginá un duro.

Y per colmo de 'ls meus mals,

per ferme tot més la gaita,

sempre 'l sabater m' empayta,

la dispesera vol rals,

y per lograr que 'm amoli

tant y tant me fastidia,

que 'm fa menjar per tot dia

macarrons ab ali-oli.

—¡Y fés com jo! tal com soch!

á ningú pago may ré.

—¡Calla... que vé 'l sabatè!

—¡Quin susto! ¡t' has tornat groch!

—¡Si ho sabias! t' unas mans

que 'ns deixaria malmesos.

—¡Jo no sé perque 'ls inglesos

no han de ser tots uns bons jans!

—Veyas si no desespera

un cas així... ¡quin desastre!

—¡Amágam que vé 'l meu sastre!

—¡Noy! ni que fossis de cera.

—May aplaca 'ls seus furors,

y es home que á totas horas

porta á punt las estisoras

pe 'ls que son mals pagadors.

—¡Bufa!

—Aquest lloch no m' agrada;

me 'n vaig.

—També una estoneta

vaig á veure la viudeta.

—Jo me 'n vaig ab la casada.

—Adéu Cárlos.

—¡Noy adió!

Ja sabs que 't sò amich de veras.

—Renoy; ¡que 'n som de tronerast!

(¿qui es més burro de tot dos?)

GUMERSINDO BUFASOMBRAS.

ESQUELLOTS.

Lo govern tracta al doctor Ferrán pitjor que si fós un curandero.

Molts son los curanderos qu' exerceixen la seva professió ab tota llibertat y sense que ningú 'ls inquieti. No fa molt temps que van presentarse á Madrid los famosos apóstols que curavan ab aygua clara y dihent certas oracions: donchs aquesta es l' hora en que 'l govern no 'ls ha dit res. Embaucavan al públich y estavan tranquils.

Vè 'l Dr. Ferrán, realisa un dels descubriments més grans que registran los anals de la ciencia... Personas serias y entesas, academias respetables nacionals y extranjeras lo felicitan... Y quan lo doctor Ferrán que t' un titol academich que l' autorisa per exercir ab entera llibertat la seva professió 's disposa á fer experiments práctichs, y quan los que porta realisats li donnan resultats innegables y sorprendents, vé 'l govern y diu:—Alto! Quedan prohibidas las inoculacions... Es

necessari que tot aixó s' expliqui, que 's demostri, que 's probi... y quan s' haja probat llavors veurem.

Sembla talment que 'l sabi doctor siga un criminal, una especie d' estafa de la salut pública.

Las noticias que 's reben cada dia de Valencia demostren que la comisió nombrada pèl govern per fer las probas, defensa ab una energia digna de millor causa las dietas de cinquanta duros que 'l govern t' senyaladas á cada un dels seus individuos.

De allò se 'n diu anar ab peus de plom.

Y mentres tant los pobles que han experimentat los beneficis de la inoculació están frenétichs de impaciencia, y 's presentan en grans multituds demanant que s' alsí la prohibició imposada al Dr. Ferrán.

Lo poble diu:—Mentres vosaltres discutíu ab tota calma, jo 'm moro.

Y 'l govern, impassible.

¡Oh! sobre tot no li toquin al cólera.

Una publicació de gran oportunitat.

Tal es la famosa novela de Victor Hugo, «Nuestra Señora de Paris» magnificament editada per la casa Salvatella. Forma un tomo voluminós, plé de magnífichs grabats y encuadernat ab elegancia. La novela va precedida de una completa necrologia del poeta, escrita per D. J. A. del R.

A pesar de tot, l' obra no val més que quatre pesetas y 's ven á ea 'n Lopez.

Han aparegut titols de la deuda falsificats de la serie F.

¡Serie F!

¿No veuen? Fins la mateixa inicial ja ho diu que son falsos.

A Madrid s' ha celebrat un *meeting* libre cambista.

No arribavan á 200 las personas que van assistirhi, y á pesar de tot van passar de 200 los atachs que van dirigirse á Catalunya.

No va haverhi un sol orador que digués:

—No estranyin, senyors, que hi haja tant poca gent: avuy hi ha corrida, y 'ls industrials y comerciants madrilenyos ¡son als toros!

A judicar per lo que ha succehit aquest any, los militars monopolisan ja las professons de Corpus.

¡Mare de Déu, y quanta tropa!

Tots los jefes y oficials anavan á la del dijous y casi tots á la del diumenje.

Aviat no se 'n podrá dir *professons de Corpus*...

Per parlar ab propietat haurá de dirsen: *Paradas de Corpus*.

Are comprench que 'ls miquels s' hajan retret de concorrehi.

Allò de anar entre-mitj de soldats, no fa per ells.

Oy, ells, qu' encara no veyan una columna, ja corrian.

Semblaria que 'ls duyan presos.

Un altre llibret de versos. Se titula *Perfums clericals*, está escrit per Juanito Catalá y totas las poesias que contè van ilustradas.

Per cert que n' hi ha algunas de molt saladas.

Prèu, mitja pesseta. Punt de venta: á ca 'n Lopez.

A la casa de Salut á cárrech del Hospital, establerta en lo carrer de Balmes, hi ha hagut un robo.

Sembla que 'ls lladres tractavan de pinsar la virám del galliner, y van tenir que contentarse ab una imatge de Sant Joseph.

Un robo aixis sempre es més espiritual, y demostra la unanimitat de sentiments religiosos que reyna en lo poble espanyol, etc., etc.

¿No es veritat Sr. *Correo Catalá*?

Agafin qualsevol edició del *Diccionari de la Academia espanyola* y trobaran la següent definició:

«*Jesuita*: sujeto hipócrita, solapado, pérfido, que con tono meloso y maneras finas procura encubrir sus malignas tendencias y sus aviesos fines.»

Agafin l' última edició y no més hi trobaran lo següent:

«*Jesuita*: dicese del religioso del órden de clérigos regulares de la Compañía de Jesús, fundada por San Ignacio de Loyola.»

Hi ha que advertir que de la penúltima á la última edició del *Diccionari*, un jesuita ha entrat á la Academia.

M' hauria agradat veure, á fé, com feya 'l jesuita, tal com lo descriu la primera definició, per lograr que aquesta fos modificada, tal com ha sortit ultimament.

Llegeixo en un periódich:

Ha desaparegut de Santander, emportantse'n una

suma respectable que pertany a una senyora viuda, un neó molt conegut en aquella ciutat.»

Així com hi ha pedra-imán que atréu al ferro, los neos son de una pedra-imán especial que atréu los quartos dels tontos.

Y lo més estrany es que quan los han arreplegat volan com los angelets de Déu.

Pero ey: son uns àngels ab butxacas.

Cada mes se publica en alguns periódichs l'estat de comptes de la congregació de la caritat cristiana, firmat per un tal *Jaime Puñet*, vocal secretari.

Pero 'l tal vocal secretari sense tenir en compte qu' en bona ortografia catalana tots los acabats en *at, et, it, ot y ut* s' escriuhen ab *t* final, se posa 'l nom aixís: *Jaime Puñed*.

Francament, no comprench los escrúpols de aquest bon senyor.

—¿Qué li ha semblat, Sr. Bartoméu, la professò de Corpus? vaig preguntar a un herbolari molt conegut meu.

—¿Qué vol que 'm haja semblat?... Lo de cada any.

—Ha vist quants empleats y quant exercit?

—No me 'n parli... Moltes sangoneras y cap herbolari.

La *Crònica*, la *Vanguardia* y 'l *Barcelonès* tornan a agafarse pels cabells y van de rodolons per terra.

Y tot per si 'n Rius y Tauler quan era alcalde aixó, y per si are, últimament, quan va ferse l' eserutini, 'ls secretaris amichs de D. Francisco van votar en pro' en contra del Sr. Henrich.... es a dir: tot per anar a cala Ciutat.

¿Vólen anarhi? Donchs apa.

—¡Municipal!... Que 's barallan... ¡Agáfils y al calabosol!

Dimars mentres plovia a bots y a barrals vaig pescar lo següent als pórtichs del Liceo:

—¿Pep, sabs que aquesta pluja es molt bona per las plantas?

—Per las plantas dels camps no 't dich lo contrari; pero per las plantas dels péus los que duhem las botas foradadas....

QUÈNTOS.

Un metje que t' un criat, s' alabava de que aquest, per dematí que hagués de cridarlo, may se 'n descuidava.

—Y això, anyadia, que 'ls altres dias dorm com un sóch mentres t' son.

—Y donchs com s' ho fá porque 'l cridi? van preguntarli.

—Me valch de un medi molt sensill: vull llevarme a

las duas, a las tres, a las quatre... siga l' hora que siga: donchs al vespre graduo una purga de manera que fassi l' efecte a l' hora convenient, li faig pendre, y ja tens al minyó que s' alsa més depresa que si li donguesin una punxada.

Un tipo que tenia més barra que 'l mateix Romero Robledo, sortia un dia del teatro ab lo puro encés, y caminant distret, y encare més distret qu' ell mateix un espectador, va cremar la mà de aquest últim ab la brasa del puro.

—¡Recristol! va cridar l' espectador cremat y sacudint la mà.

Y 'l tipo de la barra, va dirli ab vèu enérgica.

—¡Home, vaji ab cuidado!

—Si, t' rahò, va respondre 'l pobre infelis trayentse 'l barret: perdoni.

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.

En *Tres-dos* al nas t' un *hu* que fins li dona quimera, y sempre se 'l *hu-tercera* quan créu que no 'l véu ningú.

Més per curarli tal mal (jo crech que l' han enganyat) un curandero li ha dat un tros de pell de *total*.

LL. MILLÀ.

II.

Dos me toca, jo 'l *prima-dos-tercera* me deya fentme 'l *quatre* la Maria.

—De tot no 'n tinch pero m' agradaria.

—Vaja, siga formal, *Prima-primera*.

NOY DE LA DIDA.

ANAGRAMA.

En lo *total* vaig venir y lo *tot* no 'm varen dar; pero férme'l vaig lograr sols després de molt patir.

J. BRÚ.

TRENÇA-CLOSCAS.

RES... VES... ELL DONAR 'L GALL.

Formar ab aquestas lletres combinadas lo nom de una vila catalana.

PEPET DEL CARRIL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Poble de Catalunya.

9 3 1 8 2 4 7 1.—Lo que tira aygua.

6 5 8 2 5 1 7.—Lo que anuncia.

6 3 2 9 5 8.—Nom per nen.

6 7 1 5 1.—Planta boscana.

6 2 1 2.—Planta de jardí.

3 6 9.—Lo que t' tothom.

4 7.—Nota musical.

9.—Consonant.

J. GONSIS.

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletres que llegidas horisontal y verticalment digan: Primera ratlla: una consonant. —Segona: part de la persona. —Tercera: poble de Catalunya. —Quarta: riu de Europa. —Quinta: una especie. —Sexta: parentiu. —Séptima: vocal.

BETAS Y FILS.

CONVERSA.

—Escolta tú ja se 'n ha anat la cusina?

—¿Qui? ¿La Maria?

—No, la que t' hi dit are mateix.

DOS LIBERALS.

GEROGLIFICH.

KIT

III

Ter

A

O

GIROPLÉ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Vi-lla-ver-de*.
2. Id. 2.ª.—*Ca-no*.
3. SINONIMIA.—*Roch*.
4. ENDAVINALLA.—*La A*.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Elisabets*.
6. CONVERSA.—*Quima*.
7. INTRÍNGULIS.—*Pala-A-la-La-A*.
8. GEROGLIFICH.—*Per saldos las botigas*.

¿QUÉ SERÁ?

PER

APELES MESTRES

Un elegant tomet, ab innumerables dibuixos.

Preu 2 rals.

Se ven en la Llibreria de I. Lopez, Rambla del Mitj, 20, y corresponsals de LA CAMPANA.

Barcelona, Ipm de Lluís Tasso. Arch del Teatro 21 y 22

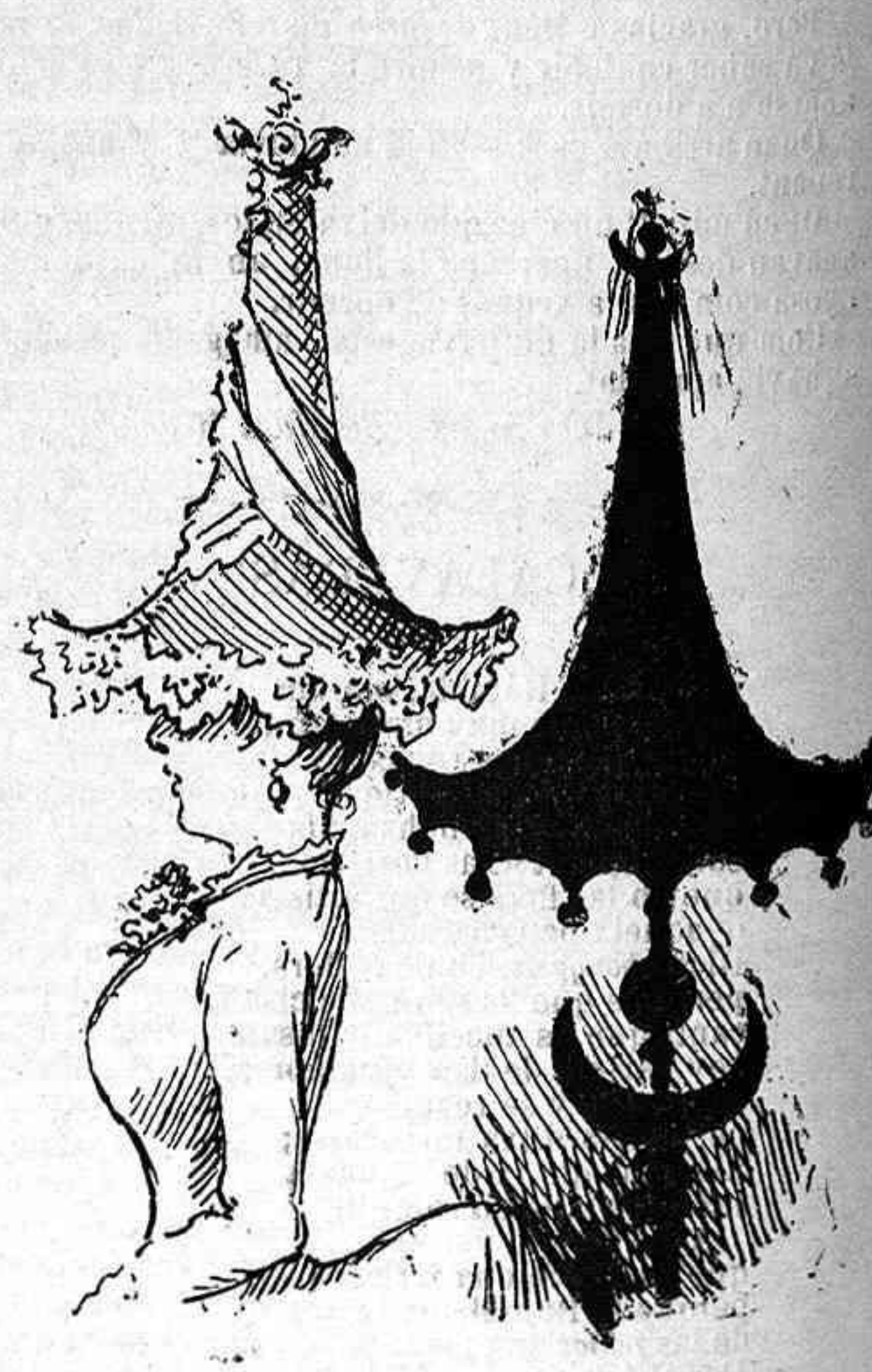
COSAS DE LA SENMANA.

Industria.

Quincalleria.

L' última moda.